

Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem

Кафедра філології / Filológia Tanszék

ПРОТОКОЛ № 2026/3-ВА

обговорення (оновлення) освітньо-професійної програми

від «21» квітня 2026 р.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

(відповідне підкреслити)

Галузь знань: **A Освіта**

Спеціальність: **A4 Середня освіта**

Предметна спеціальність: **A4.01 Середня освіта (Українська мова і література)**

Кваліфікація: **Бакалавр середньої освіти (українська мова і література та зарубіжна література)**

Назва ОП: **«Українська мова і література»**

Присутні:

Завідувач кафедри: БЕРЕГСАСІ Аніко Ференцівна, доктор габілітований у галузі «Гуманітарні науки», доцент, доцент кафедри філології ЗУУ, завідувач кафедри.

Гарант ОП: КОРДОНЕЦЬ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II.

Члени проєктної групи:

ПЕВСЕ АНДРЕЯ АНДРІЇВНА, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри філології Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II

ЛБАК НАТАЛКА АНДРІЇВНА, доктор філософії, доцент кафедри філології Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II

ПАВЛОВИЧ ЮДІТА ПАВЛІВНА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II

ГУБАЛЬ ДАЯНА ВАСИЛІВНА, здобувачка III курсу денного відділення спеціальності «014.01 Середня освіта (Українська мова і література)»

Науково-педагогічні працівники, які забезпечують ОП:

Чонка Тетяна Степанівна, Барань Єлизавета Балажівна, Маргітич Катерина Євгенівна, Вайдич Тетяна Василівна, Островський Олександр Олександрович, Молнар Єва Романівна

Представники здобувачів (студентів):

ГУБАЛЬ ДАЯНА ВАСИЛІВНА, здобувачка III курсу денного відділення спеціальності «014.01 Середня освіта (Українська мова і література)»

Представники студентського самоврядування:

ЧУБІРКА РИЙКА ВАСИЛІВНА, віцепрезидент Спільки студентського самоврядування

РАЦ МІЛАН АДАЛЬБЕРТОВИЧ, відповідальний за зовнішню діяльність Спільки студентського самоврядування

НОДЬ ЮЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА, член Спільки студентського самоврядування

Зовнішні стейкхолдери (роботодавці):

БАБЯК Едіта Золтанівна, начальник управління освіти та культури Берегівської міської ради як зовнішній стейкхолдер.

ЖЕЛТВАЙ-ВЕЖДЕЛ Емеше Федорівна, директор Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута як зовнішній стейкхолдер.

МАРГІТИЧ Агнета Іванівна, викладач української мови та літератури, голова циклової комісії загальноосвітніх дисциплін. Фаховий коледж Закарпатського угорського університету ім. Ференца Ракоці II як зовнішній стейкхолдер

Представники випускників попередніх років:

Шилкіна Гелена Олександрівна, випускниця ОП «01 Освіта/Педагогіка. 014 Середня освіта (Українська мова та література)» у 2023 р.

РАЦ Адальберт Йосипович, керівник Відділу забезпечення якості освіти Університету Ракоці.

1. Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (які затверджені Постановою КМУ №1187 від 30.12.15 р. в редакції Постанови КМУ № 365 від 24.03.2021 р.), «Положення про організацію освітнього процесу в ЗУУ», «Положення про Гаранта освітньої програми та групу забезпечення спеціальності в ЗУУ ім. Ф. Ракоці II», «Положення про стейкхолдерів освітніх програм», «Положення про складання та оновлення освітніх програм», «Методичних рекомендацій до складання та оновлення освітніх програм в ЗУУ», стандарту 1.2 Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area – ESG), Наказу ректора ЗУУ №143-Вн від 23 грудня 2025 р. «Про розроблення, обговорення, аналіз, оприлюднення та затвердження проєктів освітніх програм на 2026/2027 навчальний рік», на розширеному засіданні кафедри 21 квітня 2026 було проведено аналіз, перегляд і оновлення ОП «Українська мова і література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. У процесі обговорення учасники засідання переглянули та проаналізували:

- Вимоги стандарту вищої освіти зі спеціальності за відповідним рівнем вищої освіти (за наявності).
- Вимоги професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти».
- Зміни у законодавстві України, нормативних актів Міністерства освіти і науки України, НАЗЯВО щодо вищої освіти.
- Відповідні Накази, положення, інші розпорядчі документи керівництва ЗУУ.
- Досвід вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти.
- Кількість поданих заяв на ОП за останні 5 років.

- Кількість зарахованих на ОП за останні 5 років.
- Кількість здобувачів, які відраховані з ОП за останні 5 років.
- Кількість випускників ОП за останні 5 років.
- Дані про працевлаштування / продовження навчання випускників ОП за останні 5 років.
- Результати екзаменаційних сесій здобувачів, які навчалися / навчаються на ОП з усіх ОК за останні 5 років.
- Результати й досвід атестації здобувачів за останні 5 років.
- Результати анкетування здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, за останні 3 роки.
- Результати анкетування науково-педагогічних працівників, що викладають за ОП, за останні 3 роки.
- Результати анкетування стейкхолдерів за останні 3 роки.
- Зауваження та рекомендації до ОП, які розміщені на офіційному сайті ЗУУ у відкритому режимі.
- Відгуки, рекомендації роботодавців, пропозиції зовнішніх стейкхолдерів.
- Відповідність вимогам пп. 37, 38 Ліцензійних умов науково-педагогічних працівників, які забезпечують ОП.

Проаналізовані документи додаються до Протоколу.

3. Учасники засідання внесли свої пропозиції щодо оновлення і вдосконалення ОП:

В обговоренні, окрім науково-педагогічних працівників кафедри, брали участь керівник відділу забезпечення якості освіти Університету Ракоці, зовнішні (представники роботодавців, вчителі-практики) і внутрішні (здобувачі вищої освіти) стейкхолдери.

Завідувач кафедри філології БЕРЕГСАСІ Аніко Ференцівна ознайомила учасників засідання зі змістом та структурою ОП, охарактеризувала її мету та особливості. Гарант ОП озвучив основні блоки, за якими можна поділити освітні компоненти, проаналізував фахові компетентності та програмні результати навчання.

У процесі обговорення учасники засідання відзначили регіональну потребу у фахівцях-вчителях української мови і літератури та зарубіжної літератури в Закарпатській області, зокрема на території Берегівського, Ужгородського та Мукачівського районів регіону, де функціонують класи з навчанням мовами нацменшин (насамперед угорською). Потребу у двомовних фахівцях-філологах підтверджує і кількість поданих заяв на ОП та осіб, зарахованих на навчання. У 2025 році на ОП «Українська мова і література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було подано заяв абітурієнтів 14 на денну форму навчання і 24 – на заочну форму навчання (що на 30% більше за показники минулого року), зараховано на перший курс 7 студентів денної форми навчання і 13 здобувачів заочної форми навчання. Загалом у 2025/2026 навчальному році станом на лютий 2026 року за ОП навчаються 28 здобувачів денної форми навчання та 42 студенти заочної форми навчання.

Із кількістю поданих заяв на ОП за останні 11 років можна ознайомитися на сайті ЗУУ за покликанням: <https://kme.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/ukr-a-kmf-jelentkezettek-szama-az-elmult-11-tanevben.pdf>

Із кількістю здобувачів, зарахованих на ОП за останні 11 років можна ознайомитися на сайті ЗУУ за покликанням: <https://kme.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/ukr-az-1.-evfolyamra-beiratkozott-hallgatok-szama-az-elmult-11-tanevben.pdf>

Із кількістю здобувачів, які відраховані з ОП за останні 10 років, можна ознайомитися на сайті ЗУУ за покликанням: <https://kme.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/ukr-lemorzsolodo-hallgatok-szama-az-elmult-10-tanevben.pdf>

Гарант ОП звернув увагу учасників на:

- результати анкетування здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП;
- результати анкетування науково-педагогічних працівників, що викладають за ОП;
- зауваження та пропозиції до ОП, які розміщені на офіційному сайті Університету Ракоці у відкритому режимі;
- результати екзаменаційних сесій здобувачів, які навчаються за ОП, за кожним освітнім компонентом;
- результати і досвід атестації (кваліфікаційного іспиту та захисту бакалаврської роботи);

ПЕВСЕ Андрея Андріївна, кандидат педагогічних наук, звернула увагу присутніх на досвід акредитаційних експертиз, які проводилися протягом 2025 – початку 2026 року у закладі, зокрема, на акредитацію ОНП «Філологія. Українська мова і література» магістерського рівня.

Завідувач кафедри згадала й успішну міжнародну інституційну акредитацію ЗУУ, яка є доказом того, що внутрішня система забезпечення якості вищої освіти відповідає європейським стандартам вищої освіти, а також розповіла про наміри проходження міжнародної акредитації для освітніх програм другого (магістерського) рівня.

Керівник Відділу забезпечення якості освіти ЗУУ додав, що при оновленні ОП слід дотримуватись вимог «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

Завідувач кафедри озвучила дані про працевлаштування випускників ОП 2025 року. За даними Відділу сприяння та моніторингу працевлаштування студентів та випускників у 2025 році отримали дипломи за ОП 5 осіб за денною формою навчання і 5 осіб на заочній формі навчання. З них працюють за фахом – 6, працюють за іншими напрямками – 4, продовжують навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти (частина паралельно працюючи) – 4 особи.

Учасники засідання внесли свої пропозиції щодо оновлення і вдосконалення ОП:

БЕРЕГСАСІ А.Ф. вказала на необхідність відповідно до наказу ректора ЗУУ № 25-Вн від 19 лютого 2026 р, врахувати в освітній програмі положення Стратегії щодо використання штучного інтелекту в Закарпатському угорському університеті імені Ференца II Ракоці на 2025-2029 роки та Порядку запобігання плагіату та регулювання використання штучного інтелекту в Університеті Ракоці. У зв'язку з цим завідувач кафедри запропонувала для покращення вмінь здобувачів здійснювати науково-пошукову діяльність та дотримуватися у навчанні, науці та роботі принципів академічної доброчесності впровадити в освітню програму нову дисципліну «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність», а ОК «Вступ до мовознавства та основи наукових досліджень» перейменувати на «Вступ до мовознавства».

Також завідувач кафедри звернула увагу на ухвалення Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань підготовки громадян України до національного спротиву», згідно з ч. (5) ст. 6² якого «Навчальна дисципліна «Основи національного спротиву» включається до освітніх програм і навчальних планів закладів освіти всіх форм власності, в яких громадяни України за денною або дуальною формами здобувають фахову передвищу освіту або ступінь вищої освіти бакалавра». Відповідно до освітньої програми необхідно ввести освітній компонент «Основи національного спротиву», який доцільно викладати на другому семестрі другого курсу навчання.

КОРДОНЕЦЬ О.А. запропонував внести до силабусів освітніх компонентів норми про те, якою мірою можна використовувати ІІІ при виконанні певних типів завдань відповідно

до затвердженої в Університеті шкали. Також гарант програми ознайомив присутніх із наказом МОН України №1734 від 31.12.2025 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо відповідності освітніх програм спеціальностям, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та деталізованим галузям Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013» і відзначив, що для всіх програм спеціальності А4 домінуючий зміст – це підготовка вчителя з предметною спеціалізацією, що прямо відповідає коду Міжнародної класифікації 0114 (Teacher training with subject specialisation).

Також гарант запропонував відповідно до рішення Ради із забезпечення якості освіти про те, щоби в освітніх програмах 2026 року на підсумкову атестацію не виділяти кредити ЄКТС (Протокол № 3/2026 засідання Ради із забезпечення якості вищої освіти Закарпатського угорського університету ім. Ф. Ракоці ІІ), спрямувати три кредити ЄКТС, що вивільнилися, на викладання ОК «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність».

ГУБАЛЬ Д.В. у цьому контексті висловила побажання студентів отримати інформацію про можливість використання ІІІ під час викладання уроків української мови та літератури в ЗЗСО. Крім цього, здобувачка запропонувала при можливості впровадити до мовознавчих освітніх компонентів теми з соціолінгвістики, оскільки ця наука є доволі перспективною в нашому поліетнічному та багатомовному регіоні.

ЖЕЛТВАЙ-ВЕЖДЕЛ Е. Ф. запропонувала розглянути можливість залучати здобувачів під час педагогічної практики до керівництва роботами учнів у Малій академії наук.

БАБЯК Е.З. звернула увагу членів проектної групи про впровадження з 2027 року профільної середньої освіти в Україні – третього рівня повної загальної середньої освіти, що передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії учнів, вибір профілів навчання (зокрема, мовно-літературного). Також вона відзначила важливість освоєння здобувачами навиків інклюзивного навчання, оскільки у більшості шкіл громади функціонують інклюзивні класи.

ЧУБІРКА Р.В., покликаючись на опитування думки здобувачів, позитивно оцінила рівень викладання за освітньою програмою та відзначила високий рівень задоволення студентів освітніми компонентами, що вивчаються за освітньою програмою. Вона вказала про побажання студентів проводити більше навчально-пізнавальних екскурсій, краєзнавчих поїздок, неформальних зустрічей, що дасть можливість розвивати «м'які навички».

ШИЛКІНА Г.О. вважала за доцільне додати до каталогу вибіркового дисциплін освітні компоненти міждисциплінарного спрямування.

РАЦ А.Й. вважав за доцільне у разі запровадження нових освітніх компонентів внести відповідні зміни до структурно-логічної схеми з метою вивчення освітніх компонентів у відповідності до принципів логічності, послідовності та наступності.

4. На основі аналізу та обговорення освітньої програми «Українська мова і література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти УХВАЛИЛИ:

1. З метою удосконалення освітньої програми «Українська мова і література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти **оновити ОП** згідно з вимогами чинного законодавства та внутрішніх положень закладу.
2. При оновленні ОП врахувати пропозиції науково-педагогічних працівників:
 - а) впровадити відповідно до наказу ректора ЗУУ № 25-Вн від 19 лютого 2026 р, в освітній програмі положення Стратегії щодо використання штучного інтелекту в Закарпатському угорському університеті імені Ференца ІІ Ракоці на 2025-2029 роки та

Порядку запобігання плагіату та регулювання використання штучного інтелекту в Університеті Ракоці.

б) включити до освітньої програми новий освітній компонент «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність».

в) внести до силабусів освітніх компонентів норми про те, якою мірою можна використовувати ШІ при виконанні певних типів завдань відповідно до затвердженої в Університеті шкали.

г) науково-педагогічним працівникам, що входять до групи забезпечення, розробити силабуси до освітніх компонентів за новим уніфікованим стандартом.

д) оскільки освітня програма спрямована на підготовку вчителя української мови і літератури та зарубіжної літератури, включаючи педагогічний та методичний блоки, практичну складову, а також предметні модулі, які забезпечують професійну готовність до викладання, тому за принципом домінантного змісту (педагогічна діяльність + предметна спеціалізація), застосувати класифікацію – 0114.

е) включити до освітньої програми новий освітній компонент «Основи національного спротиву».

При оновленні ОП врахувати рекомендації і пропозиції здобувачів вищої освіти та випускників ОП:

а) Запропонувати до каталогу вибіркових дисциплін нові освітні компоненти міждисциплінарного характеру (наприклад, «Відеоігри в літературознавстві та культурології», «Кіноінтерпретація художніх творів»).

б) Внести до ОК 5 «Сучасні інформаційні технології у філології» теми про можливості, методи та прийоми використання ШІ в закладах загальної середньої освіти.

в) ОК «Українська діалектологія» замінити на ОК «Соціолінгвістика та діалектологія», що дозволить більшою мірою ознайомити студентів із провідними тенденціями сучасного мовознавства

3. При оновленні ОП врахувати рекомендації зовнішніх стейкхолдерів:

а) при проходженні здобувачами старших курсів педагогічної практики призначати при можливості керівниками студентів-практикантів таких вчителів, які є науковими керівниками учнівських робіт із Малої академії наук;

б) у межах ОК 17 «Методика навчання української мови» та ОК 18 «Методика навчання української та зарубіжної літератури» передбачити можливість ознайомлення здобувачів із типовими програмами викладання поглиблених профільних курсів для академічних ліцеїв.

в) ОК «Професійна етика вчителя ЗЗСО» замінити на ОК «Професійна етика вчителя та інклюзивне навчання в ЗЗСО», що дасть можливість здобувачам освоїти принципи інклюзивного навчання в майбутній педагогічній роботі.

4. При оновленні ОП врахувати рекомендацію керівника Відділу забезпечення якості освіти ЗУІ:

а) внести відповідно до ухвалених вище пропозицій зміни до структурно-логічної схеми та матриці відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам.

5. Відповідно до змін, які внесені до ОП на основі моніторингу, ввести наступні зміни до Навчального плану:

а) Додати до циклу професійної підготовки ОК «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність»;

б) Замінити у циклі професійної підготовки ОК «Українська діалектологія» на ОК «Соціолінгвістика та діалектологія»;

в) Замінити у циклі професійної підготовки ОК «Професійна етика вчителя в ЗЗСО» на ОК «Професійна етика вчителя та інклюзивне навчання в ЗЗСО»;

г) Не виділяти три кредити ЄКТС на підсумкову атестацію.

6. Додати до ОП рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів, що є визнаними професіоналами та/або практиками в академічному та/або фаховому середовищі предметної області ОП.
7. Подати оновлену освітню програму «Українська мова і література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на аналіз до Відділу забезпечення якості вищої освіти та Ради із забезпечення якості вищої освіти.
8. Рекомендувати Відділу забезпечення якості вищої освіти та Раді із забезпечення якості вищої освіти ЗУУ схвалити оновлену освітню програму «Українська мова і література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для надання у подальшому на розгляд та затвердження Вченій раді ЗУУ.
9. Затверджені Вченою радою освітні програми, рецензії до них та протоколи обговорення виставляються на веб-сторінці ЗУУ.

Дата: 21.04.2026

Завідувач кафедри:

Аніко БЕРЕГСАСІ

Гарант ОП:

Олександр КОРДОНЕЦЬ